

УДК 378:376-056.26/36 (045)

С 71

Редакційна колегія: **Проскурняк Олена Ігорівна**, доктор психологічних наук; **Коваленко Вікторія Євгенівна**, кандидат педагогічних наук; **Явтушенко Аліна Володимирівна**, викладач кафедри корекційної освіти та спеціальної психології.

*За достовірність фактів, назв, дат, посилань на літературні джерела,
власні дані тощо відповідальність несуть автори*

С 71 Спеціальна освіта: стан та перспективи: матеріали Всеукр. (заочної) наук.-практ. конф. Присвяч.. 5-річчю кафедри корект. освіти та спец. Психол. (Харків, 17-18 травня 2017 року) / ред. кол. О.І.Проскурняк, В.Є. Коваленко, А.В. Явтушенко; Департамент науки і освіти, Харків. обл. держ. Адмін., Комунальний заклад «Харківська гуманітарно-педагогічна академія» Харківської обласної ради – Харків, 2017. – 406 с.

Матеріали Всеукраїнської (заочної) науково-практичної конференції включають статті відомих учених, викладачів вищих навчальних закладів I-IV рівнів акредитації, аспірантів, здобувачів, практичних працівників України та працівників сфери освіти, в яких розкриваються проблеми професійної підготовки майбутніх дефектологів, відображені сучасні підходи психолого-педагогічної корекції розвитку дітей із психофізичними порушеннями, розкрито особливості Інтегрованого та інклюзивного навчання та виховання дітей із психофізичними порушеннями.

*Друкується за рішенням кафедри
корекційної освіти та спеціальної психології
(протокол № 11 від 11 травня 2017 року)*

© Харківська гуманітарно–педагогічна академія, 2017

© Факультет дошк. та корек. освіти, 2017

© Кафедра корек. освіти та спец. психології, 2017

ЗМІСТ

СЕКЦІЯ 1

СПЕЦІАЛЬНА ОСВІТА ДІТЕЙ ІЗ ПСИХОФІЗИЧНИМИ ПОРУШЕННЯМИ

Бондар В.І. Реалізація функцій професійно-трудового навчання учнів з порушеннями інтелекту в умовах спеціальної школи.....	10
Богун О.О, Дорошенко О.О. Формування усного зв'язного мовлення у розумово відсталих дошкільників.....	12
Бордюг Ю.В. Розвиток професійної компетентності вихователів спеціальних дошкільних груп у процесі моделювання ситуацій превентивної спрямованості.....	17
Вашеняк Н.О. Важливість принципу свідомості у розвитку дитини з вадами слуху.....	20
Гаяш О.В. До питання про окремі проблеми сучасної спеціальної освіти.....	23
Голосняк М. В., Коваленко В.Є. Історичний аспект дослідження проблеми розвитку осіб з хворобою дауна.....	27
Гренюк Л.С. Формування навчальної мотивації у молодших школярів з вадами слуху.....	30
Губар С. Ю. Організація самостійної навчальної діяльності учнів з вадами слуху у позакласний час.....	32
Дем'яненко К. В., Колісник Н. В., Тарасова В. В. Особливості психічного розвитку у дітей з порушеннями зору.....	35
Дубяга О.Ю., Проскурняк О.І. Формування здорового способу життя в учнів спеціальних шкіл-інтернатів.....	39
Дяченко О.В., Бондаренко З.П. Інтерактивний театр як вид позашкільної діяльності учнів з особливими освітніми потребами.....	43
Коваленко В.Є. Підготовка розумово відсталих першокласників до навчання письму.....	48
Козлова О.М. Драматизація як засіб удосконалення розуміння змісту тексту глухими та слабочуючими учнями.....	52
Косенко Ю. М. Собливості навчально-ігрової діяльності розумово відсталих учнів у спеціальній школі	54
Кошман А.О., Полетуха Т.В., Ільченко О.В. Трудове виховання дітей дошкільного віку з порушенням зору	57

Криворотько А. О., Гладуш В. А. Сексуальне здоров'я учня із інтелектуальними порушеннями: понятійно-категоріальний апарат.....	60
Кузнецова Т. Г. Вивчення та формування математичної лексики дошкільників із порушеннями інтелектуального розвитку.....	64
Курєнкова А.В. Ігрова діяльність як засіб соціального розвитку дітей дошкільного віку з порушенням інтелектуального розвитку.....	67
Лебедіна І.Ю., Левченко Є.О., Тарасова В.В. Організація та виховання колективу учнів допоміжної школи.....	73
Малина Л.О. Структура підручника української літератури для дітей з порушенням слуху.....	75
Малій Н.Ю. Теоретичний огляд сучасних підходів до корекції розладів аутистичного спектру.....	77
Нетьосов С.І. Компенсаторсько-коригуюче використання ікт в спеціальній освіті.....	81
Огорокова Т.Р., Шкурко М.О., Проскурняк О.І. Використання ігрової діяльності на уроках математики в учнів молодших класів спеціальної школи.....	86
Олійник Ю.А., Коваленко В. Є. Особливості комунікативного розвитку дітей з порушеннями зору.....	89
Пелих Н. М., Сусла А. М. Тарасова В. В. Особливості корекційно-педагогічної роботи з дітьми – артистами.....	92
Прокопова М.В., Широколава А.М., Тарасова В. В. Основні напрямки позакласної виховної роботи у спеціальному освітньому закладі.....	96
Прокопова М.В., Широколава А.М., Коваленко В. Є. Формування правових знань у розумово відсталих дітей на прикладі розв'язання ситуаційних задач.....	100
Север'янова О.А. Розвиток мовлення учнів з порушеннями слухової функції у процесі читання.....	102
Склянська О.В. Програми психолого-педагогічної допомоги дітям раннього віку із порушеннями розвитку та їх родинам.....	105
Степанова К.В., Чигирин Н.А., Проскурняк О.І. Використання індивідуального підходу до учнів на уроках з математики у спеціальній школі.....	109
Супрун М.О. Із історії виникнення та розвитку корекційного навчання розумово відсталих дітей.....	113
Трикін О.І. Сурдопереклад на телебаченні.....	117
Фомічова Л.І. Історія розвитку теоретичних положень про особливості.....	120

розуміння текстів дітьми з вадами слуху.....	
Чобанян А.В. Концептуальні підходи до дефініцій поняття «психологічний механізм».....	122
Шевченко В.М. Корекційне навчання дітей з порушеннями слуху в Україні (історичний аспект).....	126
Шевченко Ю.В. Сучасний стан спеціальної освіти для дітей з психофізичними порушеннями в Україні.....	130

СЕКЦІЯ 2

ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНА КОРЕКЦІЯ РОЗВИТКУ ДІТЕЙ ІЗ ПСИХОФІЗИЧНИМИ ПОРУШЕННЯМИ

Бездітко Н.І., Погребняк К.О., Тарасова В.В. Система логоритмічних занять у логокорекції при дизартрії.....	135
Галушка В. О., Колчіна С.С. Гра-драматизація як засіб мовленнєвого та художньо-естетичного розвитку дошкільників із порушенням мовлення.....	139
Горяна К. С., Ніколенко Л. М. Можливості казкотерапії у корекції тривожності і страху дітей дошкільного віку.....	142
Кобильченко В.В. Теоретико-методичні аспекти корекційно-розвивальної роботи з молодшими школярами, які мають порушення зору.....	145
Колишкіна А.П. Корекція емоційно-вольової сфери розумово відсталих дітей засобами ігрових технологій.....	149
Косянчук А.Д., Мартинчук О.В. Особливості розвитку фонематичних процесів у дітей старшого дошкільного віку з розладами аутистичного спектра.....	153
Куценко Є. С. Корекція та розвиток психічних функцій учнів із затримкою психічного розвитку на уроках математики.....	157
Луньова К. О., Коваленко В. Є. Поведінкові вияви дітей раннього віку з розладами аутистичного спектру.....	162
Омельченко М.С. Роль самооцінки у профілактиці девіантної поведінки у дітей з порушеннями інтелекту.....	165
Проскурняк О.І. Детермінанти комунікативної діяльності осіб з інтелектуальними порушеннями.....	168
Савченко Н.В., Ласточкіна О. В. Збагачення лексики старших дошкільників із мовленнєвими порушеннями засобами національного фольклору.....	172
Тельна О. А. Формування життєвої компетентності незрячих учнів засобами імітаційного моделювання.....	176

СЕКЦІЯ 3

ІНТЕГРОВАНЕ ТА ІНКЛЮЗИВНЕ НАВЧАННЯ ТА ВИХОВАННЯ ДІТЕЙ ІЗ ПСИХОФІЗИЧНИМИ ПОРУШЕННЯМИ

Бистрова Ю. О., Коваленко В. Є. Внесок наукової школи академіка В. М. Синьова у впровадженні інклюзивної освіти в Україні.....	181
Гладуш В. А. Інклюзивна освіта та здоров'я дітей з психофізичними порушеннями: проблеми сьогодення.....	185
Калюжна Н.О. Пристосування освітнього середовища до потреб дітей з розладами спектра аутизму.....	189
Мирян А.М. Особливості дистанційної форми навчання дітей з особливими освітніми потребами.....	193
Прядко Л.О. Підготовка педагогів до роботи з дітьми з особливими освітніми потребами в умовах інклюзивного навчального закладу.....	196
Скрипник Т.В. Розроблення smart-цілей для дитини з особливими потребами в процесі інклюзивного навчання.....	200
Тімакова Ю.В. Отальмогігієнічні вимоги до збереження та розвитку зору дітей у процесі навчання.....	204

СЕКЦІЯ 4

ДІАГНОСТИКА ТА КОРЕКЦІЯ МОВЛЕННЄВИХ ПОРУШЕНЬ У ДІТЕЙ

Александрова А.В., Кісь М.М., Самойлова І.В. Психолого–педагогічні основи комплексної корекції мовленнєвого розвитку дітей з ринолалією.....	208
Бессонова Є. М. Використання нетрадиційних методів терапії у роботі вчителя-логопеда з дітьми із загальним недорозвиненням мовлення (зnm) в умовах дошкільного навчального закладу.....	211
Бондаренко Ю.А. Якісна характеристика розвитку інтонаційної виразності мовлення у дошкільників зі зниженим зором (за результатами експериментальної діагностики).....	215
Боряк О.В. Організаційно-педагогічні умови формування та корекції мовленнєвої діяльності в спеціальних закладах освіти для дітей із розумовою відсталістю.....	219
Бухтіярова Р.В., Гончарова Ю.І., Самусенко І.О., Явтушенко А.В. Особливості підбору лінгвістичного матеріалу для корекції порушень	224

звуковимови у дітей з дизартрією.....	
Варава А. А., Гондарь В. Ю., Самойлова І. В. Заїкання та форми його корекції у дітей дошкільного віку.....	227
В'юнник Д.В., Мантуленко М.А., Самойлова І. В. Вживання прислівників дітьми з алалією.....	230
Гармаш О. І. Вплив порушення фонематичного слуху на розвиток усного мовлення дитини.....	234
Герасевич О.М. Використання картинно-графічних схем для розвитку зв'язного мовлення у дітей з вадами мови.....	238
Гончар Г.Д. Аналіз психологічних особливостей діалогу як шлях до розуміння мовленнєвих порушень при аутизмі.....	241
Горлачов О.С. Психологічні особливості усвідомлення дактильного та міміко-жестового мовлення.....	245
Горобець В.Є., Кичка А.С., Гончар Г.Д. Казка як засіб збагачення словникового запасу дітей старшого дошкільного віку із ЗНМ і рівня.....	247
Данило Т. Л., Здорик Р. М., Самойлова І. В. Формування культури мовлення у дітей дошкільного віку із загальним недорозвитком мовлення через народну творчість.....	251
Данчак В.А. Вади зорового гнозису як передумова порушень навичок письма при дисграфії.....	254
Дем'яненко К. В., Колісник Н. В., Самойлова І. В. Корекційна робота з дітьми дошкільного віку із загальним недорозвитком мовлення.....	258
Долганюк О.В., Зубрилова О.М. Методи визначення рівня пізнавальних можливостей дітей із порушенням інтелектуального розвитку.....	263
Єфімової Ю.В. Особливості оволодіння лексико - граматичною стороною мовлення у дітей із інтелектуальною недостатністю.....	269
Жуланова В.О., Пархоменко А.О., Самойлова І.В. Особливості засвоєння складової структури слова дітей із ЗНМ	273
Замолотнєва В.В. Діагностика стану сформованості фонематичних процесів у дітей з порушеннями опорно-рухового апарату.....	275
Зарубіна А. І., Караченцева Д. А. Види мовленнєвих порушень при інсультах.....	278
Ільїна Н.В. Використання нейропсихологічних методів в діагностиці мінімальних проявів дизартрії.....	282
Кабельнікова Н.В. Нейропсихологічний підхід до вивчення когнітивного розвитку дітей з нормальним і порушеним мовленнєвим	286

онтогенезом.....	
Кляп М. І. Методика обстеження лексико-граматичної сторони мовлення дітей старшого дошкільного віку із загальним недорозвитком мовлення.....	289
Колінько Ю.Ю., Кривошей Я. Ю., Тельна О.А. Особливості мовленнєвих і немовленнєвих порушень у дітей із дизартрією.....	293
Кошева Я. Я. Корекційна робота над інтонаційною та темпо-ритмічною стороною мовлення на уроках вимови у початковій школі.....	297
Кравцова К.О. Діагностика рівнів сформованості поверхневого та глибинного син таксування у дітей молодшого дошкільного віку із затримкою психічного розвитку в умовах материнської деривації.....	301
Кукліна Г. І. Здоров'язберігаючі технології на індивідуальних заняттях з розвитку слухового сприймання мовлення та формування вимови.....	305
Литовченко О.О., Савка А.Ю. Формування графомоторних навичок у дошкільників з дизартрією.....	308
Лісевич О.А., Міщур А.В., Самойлова І.В. виправлення ротацізму у дітей з дизартрією.....	312
Лісевич О.А., Міщур А.В., Самойлова І.В. Особливості розвитку фонематичних процесів у дітей з алалією.....	315
Лопатинська Н.А. Нейропсихологічне забезпечення мовленнєвої функціональної системи.....	317
Мацько Д.А., Кабельнікова Н.В. Патогенез порушень опанування звуковимовною стороною мовлення дітьми старшого дошкільного віку.....	322
Пенькова Д.П. Діагностика комунікативних девіацій у дітей молодшого шкільного віку із помірною розумовою відсталістю.....	326
Полещук С. В. Особливості діагностики пізнавальної сфери дітей з розладами аутистичного спектру.....	331
Портянко Г.О., Самойлова І.В. Логопедичне обстеження дітей з ринолалією.....	335
Посмітна І.А., Тельна О.А. Причини та прояви фонетико-фонематичних порушень мовлення у дітей зі стертою дизартрією.....	337
Поцап Г.В. Стан сформованості фонематичних процесів у молодших школярів із фонетико-фонематичним недорозвитком.....	340

мовлення.....	
Ревуцька О.В. Інтегрований підхід до превентивної корекції мовленнєвих і міофункціональних (орофаціальних) порушень у дітей раннього віку.....	344
Сапа М. В., Лашкевич Г.А., Тельна О. А. Порушення формування навичок фонематичного аналізу і синтезу у дошкільників зі стертою дизартрією.....	349
Семенчук Т. М. Вплив біоенергопластики на формування мовленнєвої компетентності дітей дошкільного віку.....	353
Сильченко В.В. Проблеми формування комунікативного розвитку дітей дошкільного віку.....	356
Тарасова В.В. Концептуальні підходи до вивчення пізнавальної діяльності розумово відсталих дітей.....	360
Утьосова О.І. Принципи та методи організації діагностики інтелектуальних порушень у дітей.....	365
Колишкін О.В. Особливості формування професійної культури майбутніх фахівців в галузі спеціальної освіти.....	368
Круглик О.П. Оволодіння студентами знаково-текстовою діяльністю.....	372

СЕКЦІЯ 5

ТЕХНОЛОГІЇ ПІДГОТОВКИ СТУДЕНТІВ ДО РОБОТИ З ДІТЬМИ ІЗ ПСИХОФІЗИЧНИМИ ПОРУШЕННЯМИ

Пахомова Н.Г. Діагностико-корекційний консалтинг в системі підготовки фахівця до роботи в умовах інклюзії.....	374
Пономарьова Г.Ф. Харківська гуманітарно-педагогічна академія як регіональний осередок підготовки фахівців у галузі спеціальної освіти.....	378
Супрун Д. М., Шеремет М. К. Самоздійснення в контексті професійної підготовки психологів в галузі спеціальної освіти.....	382
Тимофієнко Н.В. Теоретичні підходи до вивчення проблеми педагогічного спілкування.....	386

Скрипник Т.В.

доктор психологічних наук,
професор кафедри спеціальної психології,
корекційної та інклюзивної освіти,
старший науковий співробітник
Інституту людини Київського університету імені Бориса Грінченка

РОЗРОБЛЕННЯ SMART-ЦІЛЕЙ ДЛЯ ДИТИНИ З ОСОБЛИВИМИ ПОТРЕБАМИ В ПРОЦЕСІ ІНКЛЮЗИВНОГО НАВЧАННЯ

Впровадження інклюзивного навчання наражається на опір і неприйняття з багатьох об'єктивних і суб'єктивних чинників, серед яких:

- брак системи раннього втручання як першої ланки освітнього процесу, при цьому, за світовим досвідом відомо, що завдяки своєчасно і грамотно наданій допомозі у дітей з порушеннями розвитку може бути суттєво вирівняний їхній психофізичний стан, і водночас набуто позитивний досвід спілкування з однолітками, а у однолітків – досвід взаємодії з ними;

- відсутність традицій наступності, за яких навколо дитини організовано фаховий і, головне, узгоджений міждисциплінарний супровід, завдяки якому реалізується такий відповідальний до дитини та її родини підхід, коли перехід на нову ланку освітнього процесу є продуманим і підготовленим, із врахуванням стану та динаміки розвитку дитини й попередньому досвіду надання їй допомоги;

- відсутність розуміння щодо умов, які необхідно створити для задоволення особливих освітніх потреб дитини;

- невміння розробляти стратегію корекційно-розвивальної роботи й узгоджено її реалізовувати з урахуванням наявної та перспективної життєдіяльності дитини;

- брак розуміння і здатності організовувати командну роботу з супроводу дитини з особливими потребами, за якої і фахівці між собою, з одного боку, і фахівці з батьками, з іншого, колегіально домовляються і покроково досягають необхідних позитивних зрушень в процесі навчання і розвитку цієї дитини, при тому не руйнуючи можливості для повноцінного розвитку інших дітей.

Останні три пункти є технологічними і мають відповідати на питання, як саме впроваджувати інклюзивне навчання для дитини з особливими потребами. На жаль, саме ці питання та операційні підходи, які власне і

уможливлюють поступальний розвиток дитини і позитивні зміни в освітньому середовищі, недостатньо відомі українським педагогам.

Один з найважливіших моментів, який робить інклюзію предметною, а працю педагогів і батьків цілеспрямованою й успішною є постановка довго- та короткотривалих цілей щодо розвитку дитини. За світовим досвідом, ці цілі варто формулювати за принципами цілепокладання SMART (аббревіатура від Specific – конкретні; Measurable – вимірювані; Achievable – досяжні; Result-oriented – орієнтовані на результат, Time-related – визначені у часі), тому їх можна називати SMART-цілями.

Слід зазначити, що SMART-цілі суттєво вирізняються від притаманних українським реаліям абстрактно поставленим завданням. Так, у вітчизняних програмах традиційно зустрічаємо: «Сприяти оволодінню дітьми життєво необхідними рухами з метою природної адаптації до умов навколишнього середовища», або «Сприяти розвитку активного мовлення: формувати елементарні навички мовленнєвого спілкування з дорослими та однолітками, стимулювати до розповідного мовлення» (Освітня програма для дітей „Дитина” від 2 до 7 років, 2015 р.). На противагу цим узагальнено сформульованим завданням SMART-цілі звучать максимально конкретно і стають для членів команди супроводу чітким орієнтиром їхніх спільних послідовних дій у плані долання найважливіших перешкод для розвитку дитини і підтримки її.

Для того, щоб конкретизувати наведені вище приклади абстрактного формулювання завдань у форматі SMART-цілей, необхідно розібратися у тому, з чим саме складнощі у дитини і як послідовно можна виправляти наявну ситуацію. Так, наприклад, з'ясовано, що коли йдеться про «життєво необхідні рухи», виявляється, що дитина не вміє правильно користуватися милом, витирати обличчя і руки, вішати рушник на місце. Тоді може бути сформульовано ціль «Після того, як дитина приходить з вулиці у приміщення, вона має правильно вимити руки і обличчя, витерти їх рушником і покласти його не місце. І буде фона це робити в 9 випадках з 10, і ця ціль відпрацьовується протягом 2-х місяців». Далі визначають, хто буде працювати над цією навичкою і що буде застосовано для полегшення оволодіння нею. Наприклад, це обов'язково двічі на день буде робити мама, вихователь у ті дні, коли дитина приходить у садок і логопед, до кого дитина ходить на заняття. Для полегшення оволодіння цією навичкою серед всіма учасниками команди супроводу, які працюють над цією навичкою, буде розповсюджено спеціальні візуалізовані правила, а також мама буде регулярно показувати саморобну книжечку, зроблену за методом «Соціальні

історії», щоб ця гігієнічна процедура міцно закарбувалася у свідомості дитини.

Якщо йдеться про «елементарні навички мовленнєвого спілкування з дорослими та однолітками», то тут треба сконцентрувати увагу на першочергових, елементарних, наприклад, уміння передавати (вербальним або невербальним чином) свою схвальну, або заперечливу реакцію на запитання дорослого. Тоді ціль буде формулюватися так: „Коли дорослий, або одноліток звертаються до дитини із запитанням, дитина певним чином (названо, як саме: словом, жестом голови чи руки, картинкою тощо) подає сигнал не пізніше 2-3 секунд. І робить вона це 8 разів з 10, і робота над цим завданням відбувається протягом трьох місяців. Над цим завданням варто обов'язково працювати усім дорослим, які займаються з дитиною, батькам, і (за домовленістю), з кимось з однолітків. Колегіально визначають етапи досягнення цієї цілі.

Вибір SMART-цілей здійснюється в результаті командної роботи усіх учасників супроводу, які попередньо письмово відповідають на запитання щодо стану розвитку дитини, її сильних сторін та потреб, проблемної поведінки і передають свої записи координатору групи, який їх узагальнює, готуючись до першої групової зустрічі. На цій зустрічі відбувається визначення пріоритетності цілей розвитку дитини і формулювання перших двох-трьох цілей [1].

За міжнародним успішним досвідом впровадження інклюзивного навчання [2; 3], SMART-цілі визначаються за ієрархією першочергової значущості у такому порядку: безпека (якщо дитина, наприклад, б'є себе або інших); асоціальна поведінка (голосно кричить, коли їй щось не подобається); соціальний розвиток (дитина не може знаходитися поряд з іншими дітьми, або не відгукується на своє ім'я); комунікативні навички (не відповідає – вербальним/невербальним чином – на знак погодження чи заперечення); ігрові навички (не сформовано предметної, сюжетної та сюжетно-рольової гри); самостійність (повністю залежна від дорослого в плані соціально-побутових на навчальних навичок); саморегуляція (не здатна керувати власними проявами); навчальні навички (не сформовано уміння читати, писати, рахувати та ін.).

Пріоритетність обирання цілей означає, що за наявності складнощів, які має дитина за декількома напрямками, першочерговими стають ті напрями, які найбільше пов'язані зі соціально схвальною поведінкою, адже найголовнішим завданням дітей з особливими потребами є соціальна адаптація і набуття життєвої компетентності.

Порядок прописування цілі охоплює:

- 1) рівень актуального розвитку потреби (дефіциту) дитини, на реалізацію якої спрямована ціль;
- 2) сформульована ціль з чітко зазначеними показниками її досяжності і терміном на її виконання;
- 3) етапи досягнення цілі;
- 4) алгоритм діяльності кожного учасника групи супроводу.

Виконання цілей має здійснюватися декількома (інколи – всіма) учасниками команди супроводу, незалежно, яким видом діяльності вони займаються з дитиною.

Для того, щоб поставлені цілі засвоювалися дитиною не тільки у спеціальних умовах, але й в процесі її життєдіяльності в цілому, продумують так звані шляхи генералізації умінь, а саме: 1) розповсюдження на всіх учасників команди супроводу (візуалізованих правил; певного стилю поведінки дорослого; певних фраз-реакцій на прояви дитини, які мають виховну функцію; певних дієвих технік; 2) поступове ускладнення обставин застосування умінь (від комфортних до розвивальних умов). Відпрацювання цих умінь у взаємодії з новими людьми, на іншому матеріалі, з підвищеним темпом, за ускладненими вимогами тощо.

Таким чином, SMART-цілей для дітей з особливими освітніми потребами є частиною ефективної командної роботи фахівців і батьків, які здійснюють їхній міждисциплінарний супровід. Конкретність, вимірюваність, визначеність у часі та інші характеристики таких цілей сприяють чіткому з'ясуванню успішності динаміки розвитку дитини і дають змогу поступово розвивати її адаптивні можливості, які є необхідними для інклюзивного навчання.

Література:

1. Технології психолого-педагогічного супроводу дітей з аутизмом в освітньому просторі: навчально-наочний посіб. / Укладач – Скрипник Т., – К.: ТОВ «Видавничий дім «Плеяди», 2015. – 56 с.
2. Dunn, K., Curtis, M. (2008). *The incredible 5 point scale: Assisting students with autism spectrum disorders in understanding social interactions and controlling their emotional responses*. Shawnee Mission, KS: Autism Asperger Publishing Company.
3. *Bateman B., Herr C. (2006). Writing Measurable IEP Goals and Objectives*. Attainment Company, Inc. All Rights Reserved. Printed in the United States of America Second Edition.

НАШІ АВТОРИ

- Александрова А.В.** студентки факультету дошкільної та корекційної освіти
Комунального закладу
«Харківська гуманітарно-педагогічна академія»
Харківської обласної ради
- Бездітко Н.І.** Студентки 3 курсу
Комунального закладу
«Харківська гуманітарно–педагогічна академія»
Харківської обласної ради
- Бессонова Є. М.** учитель-логопед
Комунального закладу
«Дошкільний навчальний заклад (ясла-садок) № 458
комбінованого типу
Харківської міської ради»
- Бистрова Ю. О.** доктор психологічних наук,
професор кафедри корекційної освіти, доцент,
Херсонський державний університет
- Богун О.О.** Студенти 2 курсу
Комунального закладу
«Харківська гуманітарно-педагогічна академія»
Харківської обласної ради
- Бондар В.І.** доктор педагогічних наук, професор, дійсний член
НАПН України
- Бондаренко З.П.** доцент кафедри педагогіки та корекційної освіти,
кандидат педагогічних наук
Дніпровського національного університету
ім. Олеся Гончара
- Бондаренко Ю.А.** кандидат педагогічних наук,
доцент кафедри корекційної та інклюзивної освіти

- Сумського державного педагогічного університету
імені А.С. Макаренка,
докторант кафедри тифлопедагогіки
Національного педагогічного університету
імені М.П. Драгоманова,
консультант Сумської міської ПМПК*
- Бордюг Ю.В.** *аспірантка I-й рік навчання
Кременчуцького національного університету
імені Михайла Остроградського*
- Боряк О.В.** *кандидат педагогічних наук, доцент,
доцент кафедри корекційної та інклюзивної освіти
Сумського державного педагогічного університету
імені А. С. Макаренка*
- Бухтіярова Р.В.,** *Студентки 3 курсу
факультету дошкільної та колекційної освіти
Комунального закладу «Харківська гуманітарно-
педагогічна академія»
Харківської обласної ради*
- В'юнник Д.В.,** *студентки факультету дошкільної
та корекційної освіти
Комунального закладу
«Харківська гуманітарно–педагогічна академія»
Харківської обласної ради*
- Варава А. А.** *студентки факультету дошкільної
та корекційної освіти
Комунального закладу
«Харківська гуманітарно–педагогічна академія»
Харківської обласної ради*
- Вашеняк Н.О.** *кандидат педагогічних наук,
старший викладач кафедри сурдопедагогіки
факультету корекційної педагогіки та психології
Національного педагогічного університету*

імені М.П. Драгоманова

- Галушка В. О.**
*Студентки 311 д групи
факультету дошкільної та корекційної освіти
Комунального закладу
«Харківська гуманітарно–педагогічна академія»
Харківської обласної ради*
- Гармаш О. І.**
*логопед вищої категорії
Комунальний заклад
«Дошкільний навчальний заклад (ясла-садок) № 182
комбінованого типу
Харківської міської ради»*
- Гаяш О.В.**
*кандидат педагогічних наук,
методист кабінету дошкільної,
початкової та інклюзивної освіти
Закарпатський інститут післядипломної педагогічної
освіти*
- Герасевич О.М.**
*вчитель-логопед
Дошкільного навчального закладу (ясла-садок) № 158
комбінованого типу
Харківської міської ради*
- Гладуш В. А.**
*доктор педагогічних наук, професор,
завідувач кафедри педагогіки та корекційної освіти,
Дніпровського національного університету
імені Олеся Гончара*
- Гладуш В. А.**
*доктор педагогічних наук, професор,
завідувач кафедри педагогіки та корекційної освіти
Дніпровського національного університету
імені Олеся Гончара*
- Голосняк М. В.**
*студентка 1 курсу спеціальності
«Спеціальна освіта»
Комунального закладу
«Харківська гуманітарно-педагогічна академія»*

- Харківської обласної ради*
- студентки факультету дошкільної та корекційної освіти
Комунального закладу
«Харківська гуманітарно–педагогічна академія»
Харківської обласної ради*
- Гондарь В. Ю.**
- викладач кафедри корекційної освіти та спеціальної психології
Комунального закладу
«Харківська гуманітарно–педагогічна академія»
Харківської обласної ради*
- Гончар Г.Д.**
- Студентки 3 курсу
факультету дошкільної та колекційної освіти
Комунального закладу «Харківська гуманітарно-педагогічна академія»
Харківської обласної ради*
- Гончарова Ю.І.,**
- кандидат психологічних наук,
доцент кафедри сурдопедагогіки ФКПП
НПУ імені М.П.Драгоманова*
- Горлачов О.С.**
- Студентки 4 курсу
Спеціальності корекційна освіта
(олігофренопедагогіка)
Комунального закладу
«Харківська гуманітарно-педагогічна академія»
Харківської обласної ради*
- Горобець В.Є.,**
- студентка 5-го курсу,
Дніпровського національного університету
імені Олеся Гончара*
- Горяна К. С.**
- кандидат психологічних наук,
доцент кафедри сурдопедагогіки
факультету корекційної педагогіки та психології*
- Гренюк Л.С.**

*Національного педагогічного університету
імені М.П.Драгоманова*

Губар С. Ю.

*старший викладач кафедри сурдопедагогіки
факультету корекційної педагогіки та психології
Національного педагогічного університету
імені М.П. Драгоманова*

Данило Т. Л.

*Студенти факультету дошкільної
та корекційної освіти
Комунального закладу
«Харківська гуманітарно-педагогічна академія»
Харківської обласної ради*

Данчак В.А.

*асистент кафедри дефектології
та психологічної корекції
ДЗ «Луганський національний університет
імені Тараса Шевченка»*

Дем'яненко К. В.,

*студентки 4 курсу
Комунального закладу
«Харківська гуманітарно-педагогічна академія»
Харківської обласної ради*

Долганюк О.В.

вчитель КЗ «Харківська СЗОШ №3» ХОР

Дорошенко О.О.

*Студенти 2 курсу
Комунального закладу
«Харківська гуманітарно-педагогічна академія»
Харківської обласної ради*

Дубяга О.Ю.

*Студентка 6 курсу,
факультету дошкільної та корекційної освіти,
Комунального закладу
«Харківська гуманітарно-педагогічна академія»
Харківської обласної ради*

Дяченко О.В.

5 курс, факультет психології (спеціальність

*«Корекційна освіта»),
Дніпровський національний університет
ім. Олесь Гончара*

Єфімова Ю.В. *студентки 611 со групи
факультету дошкільної та корекційної освіти
Комунального закладу
«Харківська гуманітарно-педагогічна академія»
Харківської обласної ради*

Жуланова В.О., *Студентки ІІІСО групи,
факультету дошкільної та корекційної освіти,
Комунального закладу
«Харківська гуманітарно-педагогічна академія»
Харківської обласної ради*

Замолотнєва В.В. *ХДУ, асистент кафедри корекційної освіти*

Зарубіна А.І. *студентки 4 курсу, 411к групи
факультету дошкільної та корекційної освіти
Комунального закладу
«Харківська гуманітарно-педагогічна академія»
Харківської обласної ради*

Здорик Р. М. *Студенти факультету дошкільної
та корекційної освіти
Комунального закладу
«Харківська гуманітарно-педагогічна академія»
Харківської обласної ради*

Зубрилова О.М. *вчитель КЗ «Харківська СЗОШ №3» ХОР*

Ільїна Н.В. *кандидат педагогічних наук,
доцент кафедри природничо-математичних
дисциплін та логопедії
Херсонського державного університету*

Ільченко О.В. *кандидат педагогічних наук, доцент,*

- доцент кафедри корекційної освіти
та спеціальної психології
Комунального закладу
«Харківська гуманітарно-педагогічна академія»
Харківської обласної ради*
- Кабельнікова Н.В.** *кандидат педагогічних наук,
доцент кафедри природничо-математичних
дисциплін та логопедії
Херсонського державного університету*
- Кабельнікова Н.В.** *кандидат педагогічних наук,
доцент кафедри природничо-математичних
дисциплін та логопедії
Херсонського державного університету*
- Калюжна Н.О.** *Методист з інклюзивного навчання
Сумського обласного інституту
післядипломної педагогічної освіти*
- Караченцева Д. А.** *студентки 4 курсу, 411к групи
факультету дошкільної та корекційної освіти
Комунального закладу
«Харківська гуманітарно-педагогічна академія»
Харківської обласної ради*
- Кичка А.С.** *Студентки 4 курсу
Спеціальності корекційна освіта
(олігофренопедагогіка)
Комунального закладу
«Харківська гуманітарно-педагогічна академія»
Харківської обласної ради*
- Кісь М.М.** *студентки факультету дошкільної
та корекційної освіти
Комунального закладу
«Харківська гуманітарно-педагогічна академія»
Харківської обласної ради*

- Кляп М. І.** кандидат педагогічних наук,
доцент, доцент кафедри фізичної реабілітації
ДВНЗ «Ужгородський національний університет»
- Кобильченко В.В.** доктор психологічних наук,
головний науковий співробітник
лабораторії тифлопедагогіки
Інституту спеціальної педагогіки НАПН України
- Коваленко В. Є.** кандидат педагогічних наук,
доцент кафедри корекційної освіти та спеціальної
психології
Комунального закладу
«Харківська гуманітарно–педагогічна академія»
Харківської обласної ради
- Козлова О.М.** старший викладач кафедри сурдопедагогіки
факультету корекційної педагогіки та психології
Національного педагогічного університету
імені М.П. Драгоманова
- Колишкін О.В.** кандидат педагогічних наук,
доцент кафедри корекційної та інклюзивної освіти
Сумського державного педагогічного університету
імені А.С. Макаренка
- Колишкіна А.П.** кандидат педагогічних наук,
доцент кафедри дошкільної і початкової освіти
Сумського державного педагогічного університету
імені А.С. Макаренка
- Колінько Ю.Ю.,** студентки 4 курсу,
факультету дошкільної та корекційної освіти
Комунального закладу
«Харківська гуманітарно-педагогічна академія»
Харківської обласної ради
- Колісник Н. В.** студентки 4 курсу

*Комунального закладу
«Харківська гуманітарно-педагогічна академія»
Харківської обласної ради*

Колчіна С.С

*Студентки 311 д групи
факультету дошкільної та корекційної освіти
Комунального закладу
«Харківська гуманітарно–педагогічна академія»
Харківської обласної ради*

Косенко Ю. М.

*кандидат педагогічних наук,
доцент кафедри корекційної та інклюзивної освіти
Сумського державного педагогічного університету
імені А. С. Макаренка*

Косянчук А.Д.

*Студентка 4 курсу,
Київського університету імені Бориса Грінченка*

Кошева Я. Я.

*Факультет корекційної педагогіки та психології,
кафедра логопедії
Національний педагогічний університет
імені М. П. Драгоманова*

Кошман А.О.

*Студентки 3 курсу
Комунального закладу
«Харківська гуманітарно-педагогічна академія»
Харківської обласної ради*

Кравцова К.О.

*IV курс, студентка
КВНЗ «Хортицька національна навчально-
реабілітаційна академія» ЗОР*

Криворотько А. О.

*студентка 5 курсу, магістрантка
Дніпровського національного університету
імені Олеся Гончара*

Кривошей Я. Ю.

*студентки 4 курсу,
факультету дошкільної та корекційної освіти*

*Комунального закладу
«Харківська гуманітарно-педагогічна академія»
Харківської обласної ради*

Круглик О.П. *кандидат педагогічних наук,
доцент кафедри сурдопедагогіки
факультету колекційної педагогіки та психології
Національного педагогічного університету
імені М.П. Драгоманова*

Кузнецова Т. Г. *кандидат педагогічних наук,
доцент кафедри корекційної педагогіки
ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний
університет»*

Кукліна Г. І. *заступник директора з навчальної роботи,
вчитель слухо-зоро-тактильного сприймання
мовлення та формування вимови
КЗ «Харківський спеціальний навчально-виховний
комплекс» ХОР*

Курєнкова А.В. *аспірантка 1 року
кафедри колекційної та інклюзивної освіти
Сумського державного педагогічного університету
ім. А.С. Макаренка*

Куценко Є. С. *Студентка 6 курсу
спеціальності Корекційна освіта
(олігофренопедагогіка)
Сумського державного педагогічного університету
імена А.С. Макаренка*

Ласточкіна О. В. *кандидат педагогічних наук, доцент
Сумського державного педагогічного університету
імені А. С. Макаренка*

Лашкевич Г.А. *студентки 4 курсу
факультету дошкільної та корекційної освіти*

- Комунального закладу
«Харківська гуманітарно-педагогічна академія»
Харківської обласної ради*
- Лебедіна І.Ю.** *Студентки 3 курсу
Комунального закладу
«Харківська гуманітарно-педагогічна академія»
Харківської обласної ради*
- Левченко Є.О.** *Студентки 3 курсу
Комунального закладу
«Харківська гуманітарно-педагогічна академія»
Харківської обласної ради*
- Литовченко О.О.** *Студентки 3 курсу
факультету дошкільної та корекційної освіти
Комунального закладу
«Харківська гуманітарно-педагогічна академія»
Харківської обласної ради*
- Лісевич О.А.** *студентки 311-к групи
факультету дошкільної та корекційної освіти
Комунального закладу
«Харківська гуманітарно-педагогічна академія»
Харківської обласної ради*
- Лопатинська Н.А.** *кандидат педагогічних наук,
доцент кафедри спеціальної освіти
КВНЗ «Хортицька національна навчально-
реабілітаційна академія» ЗОР*
- Луцьова К. О.** *студентка 1 курсу
спеціальності «Спеціальна освіта»
Комунального закладу
«Харківська гуманітарно-педагогічна академія»
Харківської обласної ради*
- Малина Л.О.** *кандидат педагогічних наук,*

- доцент кафедри сурдопедагогіки
факультету корекційної педагогіки та психології
Національного педагогічного університету
імені М.П.Драгоманова*
- Малій Н.Ю.** *кандидат психологічних наук,
доцент кафедри логопедії та спеціальної психології
ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний
університет» ДДПУ*
- Мантуленко М.А.** *Студентки 3 курсу
факультету дошкільної та колекційної освіти
Комунального закладу «Харківська гуманітарно-
педагогічна академія»
Харківської обласної ради*
- Мартинчук О.В.** *кандидат педагогічних наук, доцент,
завідувач кафедри спеціальної психології,
корекційної та інклюзивної освіти
Київського університету імені Бориса Грінченка*
- Мацько Д.А.** *студентка 4 курсу факультету
дошкільної та початкової освіти
Херсонського державного університету*
- Мирян А.М.** *доцент кафедри здоров'я людини
Миколаївський міжрегіональний інститут розвитку
людини
ВНЗ «Університет «Україна»*
- Міщур А.В.** *студентки 311-к групи
факультету дошкільної та корекційної освіти
Комунального закладу
«Харківська гуманітарно-педагогічна академія»
Харківської обласної ради*
- Нетьосов С.І.** *доцент, кандидат педагогічних наук
Дніпровський національний університет*

*імені Олесь Гончара,
кафедра педагогіки та корекційної освіти*

Ніколенко Л. М. *доцент кафедри педагогіки та корекційної освіти,
кандидат педагогічних наук,
Дніпровського національного університету
імені Олесь Гончара*

Окорокова Т.Р., *Студентки 2 курсу
Комунальний заклад
«Харківська гуманітарно-педагогічна академія»
Харківської обласної ради*

Олійник Ю.А. *студентка 1 курсу
спеціальності «Спеціальна освіта»
Комунального закладу
«Харківська гуманітарно–педагогічна академія»
Харківської обласної ради*

Омельченко М.С. *кандидат педагогічних наук,
доцент кафедри корекційної педагогіки,
Донбаський державний педагогічний університет*

Пархоменко А.О. *Студентки ІІІСО групи,
факультету дошкільної та корекційної освіти,
Комунального закладу
«Харківська гуманітарно-педагогічна академія»
Харківської обласної ради*

Пахомова Н.Г. *доктор педагогічних наук, професор,
завідувач кафедри спеціальної освіти
і соціальної роботи
Полтавського національного педагогічного
університету імені В.Г. Короленка*

Пелих Н. М. *студентки 4 курсу
Комунального закладу
«Харківська гуманітарно-педагогічна академія»*

Харківської обласної ради

Пенькова Д.П.

*IV курс, студентка
КВНЗ «Хортицька національна навчально-
реабілітаційна академія» ЗОР*

Погребняк К.О.

*Студентки 3 курсу
Комунального закладу
«Харківська гуманітарно–педагогічна академія»
Харківської обласної ради*

Полетуха Т.В.

*Студентки 3 курсу
Комунального закладу
«Харківська гуманітарно-педагогічна академія»
Харківської обласної ради*

Полещук С. В.

*доцент кафедри корекційної освіти,
кандидат біологічних наук, доцент
Херсонський державний університет*

Пономарьова Г.Ф.

*доктор педагогічних наук, професор, ректор
Комунального закладу
«Харківська гуманітарно-педагогічна академія»
Харківської обласної ради*

Портянко Г.О.

*Студентка ІІІСО групи,
факультету дошкільної та колекційної освіти,
Комунального закладу
«Харківська гуманітарно-педагогічна академія»
Харківської обласної ради*

Посмітна І.А.

*Студентка 4 курсу,
факультету дошкільної та корекційної освіти
Комунального закладу
«Харківська гуманітарно-педагогічна академія»
Харківської обласної ради*

Поцап Г.В.

магістр кафедри спеціальної психології,

*корекційної та інклюзивної освіти
Інституту людини
Київського університету імені Бориса Грінченка*

Прокопова М.В. *студентки 3 курсу
Комунального закладу
«Харківська гуманітарно-педагогічна академія»
Харківської обласної ради*

Проскурняк О.І. *доктор психологічних наук,
завідувач кафедри корекційної освіти
та спеціальної психології
Комунального закладу
«Харківська гуманітарно-педагогічна академія»
Харківської обласної ради*

Прядко Л.О. *кандидат педагогічних наук, доцент,
доцент кафедри корекційної та інклюзивної освіти,
Сумського державного педагогічного університету
ім. А.С. Макаренка*

Ревуцька О.В. *кандидат педагогічних наук,
доцент кафедри прикладної психології та логопедії,
Бердянський державний педагогічний університет*

Савка А.Ю. *Студентки 3 курсу
факультету дошкільної та корекційної освіти
Комунального закладу
«Харківська гуманітарно-педагогічна академія»
Харківської обласної ради*

Савченко Н.В. *студентка 5-го курсу
спеціальності «Корекційна освіта. Логопедія»
Сумського державного педагогічного університету
імені А. С. Макаренка*

Самойлова І. В. *кандидат педагогічних наук,
доцент кафедри корекційної освіти*

- та спеціальної психології
Комунального закладу
«Харківська гуманітарно–педагогічна академія»
Харківської обласної ради*
- Самусенко І.О.** *Студентки 3 курсу
факультету дошкільної та колекційної освіти
Комунального закладу «Харківська гуманітарно-
педагогічна академія»
Харківської обласної ради*
- Сапа М. В.** *студентки 4 курсу
факультету дошкільної та корекційної освіти
Комунального закладу
«Харківська гуманітарно-педагогічна академія»
Харківської обласної ради*
- Север'янова О.А.** *вчитель української мови та літератури
Комунального закладу
«Харківський спеціальний
навчально-виховний комплекс»
Харківської обласної ради*
- Семенчук Т.М.** *Вчитель-логопед
дошкільного навчального закладу (ясла-садок) № 158
комбінованого типу
Харківської міської ради*
- Сильченко В.В.** *кандидат педагогічних наук,
доцент кафедри логопедії та спеціальної психології
ДДПУ*
- Склянська О.В.** *Заступник директора з навчальної роботи
Дніпропетровського обласного методичного
психолого-медико-педагогічного центру,
аспірант лабораторії проблем інклюзивної освіти
Інституту спеціальної педагогіки НАПН України*

- Скрипник Т.В.** доктор психологічних наук,
професор кафедри спеціальної психології,
корекційної та інклюзивної освіти,
старший науковий співробітник
Інституту людини Київського університету
імені Бориса Грінченка
- Степанова К.В.** Студентки 2 курсу
Комунального закладу
«Харківська гуманітарно-педагогічна академія»
Харківської обласної ради
- Супрун Д. М.** докторант, доцент кафедри спеціальної психології
та медицини
Національний педагогічний університет
ім. М.П. Драгоманова
кандидат психологічних наук, доцент
- Супрун М.О.** доктор педагогічних наук, професор,
професор кафедри психокорекційної педагогіки
НПУ ім. М.П. Драгоманова
- Сусла А. М.** студентки 4 курсу
Комунального закладу
«Харківська гуманітарно-педагогічна академія»
Харківської обласної ради
- Тарасова В.В.** кандидат педагогічних наук, доцент,
доцент кафедри корекційної освіти
та спеціальної психології
Комунального закладу
«Харківська гуманітарно-педагогічна академія»
Харківської обласної ради
- Тельна О. А.** кандидат педагогічних наук,
доцент кафедри корекційної освіти
та спеціальної психології,
Комунального закладу

*«Харківська гуманітарно-педагогічна академія»
Харківської обласної ради*

- Тимофієнко Н.В.** *старший викладач кафедри сурдопедагогіки
факультету корекційної педагогіки та психології
Національного педагогічного університету
імені М.П. Драгоманова*
- Тімакова Ю.В.** *кандидат психологічних наук,
доцент кафедри тифлопедагогіки
НПУ імені М.П. Драгоманова*
- Трикін О.І.** *аспірант кафедри сурдопедагогіки
факультету корекційної педагогіки та психології
Національного педагогічного університету
імені М.П. Драгоманова*
- Утьосова О.І.** *Завідувач обласної психолого-медико-педагогічної
консультації м. Ужгород*
- Фомічова Л.І.** *доктор психологічних наук, професор,
завідувач кафедри сурдопедагогіки
Факультету колекційної педагогіки та психології
Національного педагогічного університету
імені М.П. Драгоманова*
- Чигирин Н.А.** *Студентки 2 курсу
Комунального закладу
«Харківська гуманітарно-педагогічна академія»
Харківської обласної ради*
- Чобанян А.В.** *викладач кафедри корекційної та інклюзивної освіти
Сумського державного педагогічного університету
імені А.С. Макаренка.*
- Шевченко В.М.** *кандидат педагогічних наук,
старший науковий співробітник
лабораторії сурдопедагогіки*

Інституту спеціальної педагогіки НАПН України

Шевченко Ю.В.
*Магістр психології (спеціальної, медичної),
практичний психолог ДНЗ (ясла-садок)
комбінованого типу «Веселка»,
м. Обухів, Київська область*

Шеремет М. К.
*Національний педагогічний університет
ім. М.П. Драгоманова
доктор педагогічних наук, професор,
почесний член НАПН України, завідувач кафедри
логопедії, заступник декана з наукової роботи та
міжнародних зв'язків Факультету корекційної
педагогіки та психології НПУ
імені М.П. Драгоманова, віце-президент ВГО
«Українська асоціація корекційних педагогів»*

Широколава А.М.
*студентки 3 курсу
Комунального закладу
«Харківська гуманітарно-педагогічна академія»
Харківської обласної ради*

Шкурко М.О.
*Студентки 2 курсу
Комунальний заклад
«Харківська гуманітарно-педагогічна академія»
Харківської обласної ради*

Явтушенко А.В.
*викладач кафедри колекційної світи
та спеціальної психології
Комунального закладу
«Харківська гуманітарно-педагогічна академія»
Харківської обласної ради*

Наукове видання

СПЕЦІАЛЬНА ОСВІТА: СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ

Матеріали

*Всеукраїнської (заочної) науково-практичної конференції
Присвяченої 5-річниці кафедри
корекційної освіти та спеціальної психології*

17-18 травня 2017 року

Відповідальний за випуск – Проскурняк О.І., доктор психологічних наук, доцент, завідувач кафедри корекційної освіти та спеціальної психології Комунального закладу «Харківська гуманітарно-педагогічна академія» Харківської обласної ради

Комп'ютерний набір та художнє оформлення: Явтушенко А.В.